

Janez Balantič:

"Zbornica mora postati nosilec javnih pooblastil"

Avtor:
Marko Ferlež

Varnost in zdravje pri delu je pojem velikih razsežnosti, saj obsega vrsto aktivnosti delovnega mesta v vseh fazah od načrtovanja in uporabe do razgradnje, s ciljem zagotoviti delavcu varno in zdravo delo v vsej njegovi delovni dobi.

Učinkovit sistem varnosti in zdravja pri delu drastično zmanjšuje tveganja za poškodbe pri delu, poklicne bolezni in obolenja v zvezi z delom. Strokovni delavci so strokovna podpora delodajalcem pri upravljanju varnosti in zdravja pri delu.



Janez Balantič

Za preprečevanje slabega upravljanja varnosti in zdravja pri delu, ki ima za posledice poklicne bolezni in druge okvare zdravja, že več let skrbi tudi Zbornica varnosti in zdravja pri delu.

OSNOVNI CILJI

Njen novi predsednik, Janez Balantič (mesto je prevzel pred dobrima dvema mesecema), pravi, da začetki zbornice segajo v konec leta 2000, ko jo je ustanovila Zveza varnostnih inženirjev Slovenije, in sicer na podlagi 49. člena Zakona o varnosti in zdravja pri delu.

Osnovni cilji ob ustanovitvi zbornice so bili, tako trdi sogovornik, jasno postavljeni in zapisani že v preambuli statuta:

- postavljanje pogojev za izvajanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu,
- izvedba in podeljevanje strokovnih izpitov iz varnosti in zdravja pri delu,
- podeljevanje dovoljenj za delo s področja varnosti in zdravja pri delu.

Ob tem je Balantič povsem jassen: »žal je trenutna situacija takšna, da zbornica do sedaj ni uspela uveljaviti nobenega izmed zgoraj zadanih ciljev«.

Kot pravi, so seveda uspeli uresničiti druge naloge, ki jih na kratko lahko strnemo kot aktivno poseganje in prizadevanje za večjo prepoznavnost poklica in stroke. Izpostavil je nekaj svojih ključnih ciljev:

- oblikovanje Kodeksa poklicne etike članov Zbornice VZD,
- zastopanje interesov svojih članov in skrb za pravno in drugo pomoč svojim članom,

- sodelovanje pri določanju doktrine in opravljanje svojega dela skladno z doktrino poklicnega dela varnosti in zdravja pri delu,
- organiziranje in izvajanje strokovnih seminarjev, strokovnih srečanj in drugih oblik strokovnega izpopolnjevanja za strokovne delavce VZD,
- sodelovanje pri oblikovanju strokovnega izobraževanja na področju varnosti in zdravja pri delu,
- skrb za trajno strokovno usposabljanje in obveščanje svojih članov v skladu s svojimi pravili,
- sodelovanje s Svetom za varnost in zdravje pri delu,
- opravljanje založniške in izdajateljske dejavnosti.

»Če ocenjujem strokovno znanje in stanje na področju varnosti in zdravja pri delu, lahko ugotovimo ogromen preskok in napredek na področju izobraževanja inženirjev varnosti in zdravja pri delu,« še nadaljuje Balantič.

Število inženirjev (diplomirani inženirji in magistri tehniške varnosti), ki v zadnjem obdobju prihajajo na trg dela iz Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani, po njegovi oceni količinsko že povsem ustreza glede na potrebe gospodarstva v Sloveniji.

»Raven znanja je visoka, je pa vseeno potrebno skrbeti še za večje povezovanje z realnim sektorjem v smislu praktičnega dela inženirjev. Torej je tudi na tem področju potrebno hitro odreagirati in ustrezno urediti zakonodajo, saj ni več nikakršne potrebe po opravljanju dopolnilnih izpitov in opravljanja del na področju varnosti in zdravja pri delu kot dodatno opravilo.«

»V zbornici prav tako menimo, da je oziroma mora biti tudi dolgoročni interes delodajalcev oziroma njihovih interesnih združenj (Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica, ...) takšen, da podpira kvalitetne in dobro usposobljene strokovnjake s področja varnosti in zdravja pri delu. Kvalitetni strokovnjaki in dobro delo se odražajo tudi kot povsem merljivi rezultati boljših poslovnih izidov gospodarskih družb.«

COVID Premešal Karte

Preseneča ga, da čeprav je vodenje prevzel šele decembra lani, jih od takrat še nihče ni kontaktiral oziroma povprašal glede stališč ali za morebitne nasvete za te korona čase. »Glede na to, da smo v zbornici strokovnjaki za področje osebne varovalne opreme, je to vsaj nenavadno, če ne že čudno,« je kritičen.

Sicer pa je zaradi COVID-19 na področju usposabljanja v zadnjih dveh letih prišlo do precejšnjih sprememb, povezanih s trenutno situacijo.

»Poudariti moram, da je v določenih primerih in poklicih usposabljanje s pomočjo programske opreme in orodij povsem primerno. Vendar obstoječa programska oprema včasih ne omogoča dovolj dobrega prikaza in načina usposabljanja. V visokih odstotkih poklicev in dejavnosti je osebni stik in način usposabljanja s praktičnim prikazom ter delom pod mentorstvom še vedno edina možnost

dobrega učenja. Lahko rečemo, da za razliko od nekoč, zdaj obstajata dva načina usposabljanja.«

DELO OD DOMA IN POSLEDICE

Epidemija ni prinesla sprememb le pri varovanju zdravja na delovnem mestu in drugačnih pravil, ampak se je pred slabima dvema letoma delo dobesedno čez noč preselilo za domače stene. »Delo od doma je postalo pravi hit,« je jasen sogovornik.

Nadaljuje, da se je ob vsem tem treba zavedati, da bo potrebno – navkljub nekaterim priporočilom in že poznanim smernicam – za to področje sprejeti zakonodajo, ki bo bolj natančno določila pravila igre.

»Če vprašate koga, ki dela od doma, vam bo skoraj vsak od teh zagotovil, da delo od doma pomeni, da tudi ob 22. uri odgovarja na elektronsko pošto in koordinira delo ne glede na svoj delovni čas. Tovrsten način dela bo imel dolgoročno izredno velik vpliv na zdravje zaposlenih.«

ČAS ZA SPREMEMBO ZAKONODAJE

Balantič meni, da je skrajni čas, da se vsi strokovni delavci na področju varnosti in zdravja pri delu odločijo, da presežejo notranja nesoglasja ter jasno in glasno povedo, da je treba takoj in brezpogojno spremeniti Zakon o varnosti in zdravju pri delu ter podzakonske akte.

»Slednje bo omogočilo jasno določitev standardov za opravljanje dela, preglednost na trgu ponujanja storitev ter tudi ustrezen nadzor nad delom strokovnjakov ter njihovo morebitno sankcioniranje ob slabem delu. Nenazadnje vabimo vse, da se v zbornico aktivno vključijo in s svojim delom in idejami pripomorejo k izboljšanju stanja,« je sklenil prvi mož Zbornice varnosti in zdravje pri delu, ki pravi, da je tudi sicer skrajni čas, da zbornica postane nosilec javnih pooblastil.

